

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

35. An Pontifex possit auferre à simplicibus Sacerdotibus jurisdictionem
absolvendi à peccatis venialibus? Idem est dicendum de peccatis
mortalibus aliàs confessio, & rectè absolutis. Et an ab ullo ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76359](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76359)

42 Tract. I. De Potestate Pontificis

ad gubernandam suam Ecclesiam, ad expendendosque Christi thesauros, non est ei data in destructionem membrorum eius, sed in eorum aedificationem, & meliorem profectum in via salutis aeternae & perpetuae pacis: at si summus Pontifex posset reservare casus, & excommunicationem in articulo mortis, non dispensaret Ecclesiae thesauros iuxta facultatem sibi traditam: ergo talem potestatem non habet Pontifex. Secundo, quia Pontifici non est tradita potestas à Christo, nisi ad lucrandas animas Fidelium è morte aeterna, & quae traducendas in vitam aeternam, & non ad pendendum eas: at si Pontifex haberet potestatem reservandi sibi excommunicationem, & casus in articulo mortis, talis potestas esset ei tradita ad pendendum eas, cum multi è vita decederent abique remedio salutis, cum ad Pontificem adire non possent: ergo Tertio, quia unusquisque habet ius intrandi in vitam aeternam: ergo in Pontifice non est potestas impediendi istud ius, qualiter impediretur si Pontifex haberet potestatem reservandi sibi casus & censuras in articulo mortis: ergo talis potestas non est ei collata. Tandem quia haec sententia est contra Concilium Tridentinum, *sessione 24.* cuius verba sunt. *Costitutum semper fuit, ut nulla sit reservatio in articulo mortis, ubi patet, omnes Sacerdotes posse absolvi in articulo mortis à reservatis non solum indirectè, & per accidens, sed per se, & directè: quia omnes Sacerdotes pro illo articulo habent veram Iurisdictionem, etiam si sint simplices.* Unde ex his patet responsio, an reservatio facta à Papa absque legitima causa, sit valida respectu omnium Confessorum. Neque Sotus in 4. *dist. 18. quest. 2. artic. 5.* Ruardus, *art. 3. contra Calunium, Vasquez quest. 91. art. 3. dub. 4. & Luylius de Penit. dist. 31. dub. 4.* Loquendo de reservatione respectu confessorum ordinariarum, qui ex officio habent iurisdictionem Episcopi, & Parochi; licet esse validam affirmant respectu Sacerdotum, qui non ex officio, sed ex sola delegatione superioris habent iurisdictionem.

2. Sed his non obstantibus, puto sententiam affirmativam esse satis probabilem, quam tuetur Bonacina *tom. 3. disputatio 1. q. 22. punct. 2. n. 13.* & ante illum Suarez in 3. *part. tom. 2. disputatio 3. sectione 3.* asserentes, posse Pontificem in articulo mortis reservare excommunicationem, ita ut nullus ab ea absolvi possit, quamvis ita faciendo malefaceret, & non esset immunis à mortali culpa.

Hinc infero reservationem factam à Papa absque legitima causa, valere respectu omnium confessorum, non tamen esse licitam, quia iurisdictionis omnium inferiorum dependet à summo Pontifice: ergo licet ipse peccet, non relinquendo ordinem debitum & potestatem necessariam in inferioribus, validè tamen id faciet. Sic Maior in *dist. 17. q. 5. Angelus verb. Casus. Sylvester verb. Confessor. 1. questione 3.* Henricus, *quodlibet 1. quest. 27.* Suarez *disp. 20. sect. 4. num. 6.* Egidius, *dist. 8. dub. 11.* Hurtado, *disp. 11. difficul. 2.* Lugo, *disp. 20. n. 20. pag. 462.* Ochagavia, *tract. 2. q. 1. num. 2.* Villalobos *tract. 9. difficul. 57. num. ult.* licet contra-rium asserant Doctores superius citati. Itaque, ut dixi, circa supradictas difficultates, utraque opinio est probabilis.

RESOL. XXXV.

An Pontifex possit auferre à simplicibus Sacerdotibus iurisdictionem absolvendi à peccatis venialibus.

Idem est dicendum de peccatis mortalibus aliis concessis & rectè absolvis.
Et an ab illo alio inferiori Prelato possit talis iurisdictionis auferri, aut limitari.
Et an simplices Sacerdotes habeant potestatem absolvendi à venialibus, & mortalibus aliis rectè absolvis, nisi sint ab Episcopo approbati.
Et quaritur etiam, à quonam iure hoc habeant, an à iure divino, vel per concessionem Ecclesiae.
Et an summus Pontifex habeat ordinariam iurisdictionem in foro Penitentiae quoad totam Ecclesiam, idque à iure divino cum primum est electus.
Et idem, an possit aliquem delegare pro tota Ecclesia etiam repugnantibus Episcopis & Parochis.
Idem est dicendum de Episcopo pro tota sua Diocesi, repugnantibus Parochis. Ex part. 8. tract. 1. Res. 55.

§. 1. Negativè videtur respondendum, nam Capreolus in 4. *dist. 19. q. 2. artic. 3. ad 1. contr. 3. concl. 1.* Plaud. *quest. 2. art. 1. num. 25.* Sotus *dist. 18. quest. 4. art. 2. ad 3.* Ledesma *part. 2. q. 22. art. 1.* Caicatan. in *summa verb. Absolutio, & tom. 1. opusc. tract. 7. quest. 1.* indicant, Vasquez in 3. *part. tom. 4. quest. 93. art. 1. dub. 6.* & Kellison. *questio 8. artic. 5. dub. 3.* contendunt quemlibet Sacerdotem habere hanc totam facultatem de iure ipso divino, ad eoque non posse ab Ecclesia auferri: idem non posse peccata venialia; ac similiter mortalia aliis rectè absoluta, amplius ab Ecclesia reservari.

2. Sed Bordonus in *confl. Regul. tom. 1. res. 36. q. 20. n. 57.* putat simplices Sacerdotes non habere potestatem absolvendi à venialibus, nisi sint ab Episcopo approbati. Sic enim asserit. *Quero, an pro absolutione venialium praesens, aut etiam mortali, aliis tamen rectè remissorum, & pro articulo mortis requiratur approbatio Episcopi?* Respond. Requiritur pro peccatis venialibus, & mortalibus iam rectè remissis; non autem pro articulo mortis. Primum suadet. Tum quia ex illo capite nullus potest audire confessiones personarum saecularium, nisi approbatus sit ab Episcopo, aliis nulla est attentata absolutio, ut de communi Doctorum refert Barbosa ad hoc *cap. 15. session. 23. n. 4.* Sed tam est confessio facta de venialibus, quam de mortalibus; ergo de vtriusque est ibi sermo. Tum quia ad absolvendum à peccatis etiam venialibus requiritur potestas iurisdictionis, ut constat ex iis; quae adduxi *q. 5. §. Secunda*, & bene probat Faber *disp. 25. de Penit. n. 73.* hanc autem nemo habere potest, nisi ex praevia approbatione Episcopi, ad quam ea consequitur, ut ibidem probavi, §. *Quarta*, & sine approbatione non tenet absolutio, ex probatis de communi *ibidem ex §. Prima*, ergo ad absolvendum à venialibus requiritur approbatio. Tum quia bene probat Faber *disp. citat. à n. 71. ad 76.* Sacerdotem simplicem carere iurisdictione respectu venialium, nisi ad haec approbetur ab Episcopo, quod enim aliqui aiunt ad tollenda huiusmodi non requiri iurisdictionem; iam oppositum probatum est, aut si requiritur, eam habere à iure divino, hoc non probatur, quia si haberent, multò magis quoad mortalia, cum horum absolutio sacramentalis necessarissima sit, aut ab universali Ecclesiae consuetudine, non reperitur de hac consuetudine textus, auctoritas, Concilium, aut Papa, qui de illa testetur, neque quis illam dedit; ergo ex his inferendum est nullam

Sup. his, & sequen. Ref. praeterea, §. sed non vsq; in finem dicte Ref. & signanter in dicto §. à verb. Pro resolutione.

Sup hoc fit. præ in Ref. §. 1. ad fin. 2. & in aliis §§. & verb. eius annor. & in tom. 1. tr. 4. Ref. 10. &c.
 Sup. hoc in Ref. 1. not. Praeterea per totam.
 Sup. hoc infera in hac ipse. Ref. 5. His igitur, cursum prope finem, & infra in Ref. 39. §. Nec obstat, si diccas, brevis ad medium, verum ab ordinario admittitur, & in §. Inferi. etiam, sed ille eam à principio, & §. eius primae annor. & in tom. 1. tr. 4. Ref. 10. & in tom. 7. tr. 1. ex Ref. 87. §. 2. post mediū à verb. docet Sacerdotes.

nullum Sacerdotem eam potestatem habere, nisi ei delegetur per approbationem; quod si proueneret alias à consuetudine, sine dubio sublatum fuit per dictum caput, ibi, *consuetudine quacumque etiam inmemorabili*. Ita tenent citatus Faber *disp. 25. à n. 71 ad. 76*. vbi hoc clarè exprimit, & Beia *p. 3. cas. 37*. Et hæc omnia docet Bordonus *ubi supra*.

37. Sed hæc sententiam ego alibi reprobaui, & est contra communem. Dico igitur contra primam sententiam, simplices Sacerdotes non habere potestatem absoluedi à venialibus, ex iure diuino, sed immediate ab Ecclesia, quia hoc Sacramentum, vt optime obseruat Eminentissimus Cardinalis Lugo *d. disp. 18. sect. 3. num. 44*. Caspensis *in curs. Theol. tom. 2. tract. 24. disp. 5. sect. 1. num. 27*. Suarez *in 2. part. tom. 4. disp. 26. sect. 5. & alij, &c.* hoc Sacramentum, siue venietur circa mortalia, siue circa venialia, semper exercetur per modum iudicij, atque idcirco, in ministro ad valorem absolutionis requiritur iurisdictio ordinaria, vel delegata, vt dixit expressè Tridentinum illa *sess. 14. cap. 7*. sed in Sacerdote simplici non est iurisdictio ordinaria, cum ipse non sit Pastor, nec Prælati; alioquin omnes essent sibi inuicem Pastores, & subditi; quod perturbaret omnino ordinem debitum in Ecclesia. Ergo solum habent iurisdictio nem delegatam ab eo, qui habet ordinariam, nempe, à Summo Pontifice, qui eam potest pro libito valide auferre, & aliquando licet, & prudenter auferri ab excommunicato vitando. Non tamen referuntur communiter peccata venialia, quia cum non sit obligatio illa confitendi, frustra, aut cum paruo fructu referuntur, & aliunde non est materia digna reservatione, quæ solum adhiberi solet ad grauiora crimina coercenda.

4. Confirmatur: quia nemo habet iurisdictio nem ordinariam in hoc Sacramento, qui aliunde non habeat aliquam superioritatem, & gubernationem, etiam extra Sacramentum: idcirco enim Pontifex, Episcopi, Pastores, & Prælati habent iurisdictio nem ordinariam, quia incumbit illis ex officio gubernare, & pacere illos subditos. Sed Sacerdos simplex nullam potestatem habet superioritatem, aut gubernationem circa alios Sacerdotes, & multo minus circa Episcopos, & Cardinales. Non est ergo eorum Pastor ex officio in ordine ad peccata venialia, sed solum ex delegatione supremi Pastoris, & Pontificis; à quo accipit illam iurisdictio nem delegatam.

5. Hisigitur suppositis, sequitur posse Pontificem auferre à simplicibus Sacerdotibus facultatem absoluedi à peccatis venialibus: & ita docet Cöminck *de Sacrament. disp. 8. dub. 2. num. 17*. vbi sic ait. Nota quartò, quæ hæctenus dicta sunt, præcipue procedere circa peccata mortalia, à quibus nondum sumus directè absoluiti: Nam circa venialia, aut peccata mortalia, à quibus sumus semel directè absoluiti, est particularis difficultas, quam fuscè disputant Medina *de Penitentia, tract. 2. quæst. 36*. Suarez *disp. 26. sect. 5. P. Valentia disp. 7. quæst. 10. punct. 2. paulò ante finem*, de qua etiam diuersas sententias citat Henriquez *lib. 6. cap. 5. num. 4. & 8*. Qua in re communiter Doctores consentiunt quemlibet Sacerdotem nulla censura impeditum posse ab his valide absoluerè: disputant tamen quò iure id fiat; quidam enim putant id fieri iure diuino; Sed melius auctores citati *suprà*, id dicitur fieri per concessionem Ecclesiæ. Et probatur: quia Ecclesiæ potest sua prohibitione efficere, vt tales inualide ab iis absoluant, subtrahendo iis iurisdictio nem necessariam, vt de facto eam subtrahit excommunicatis non toleratis, ac degradatis. Illud

autem esset falsum, si haberent eam iurisdictio nem iure diuino: quia ceteri possent tunc efficere vt illi absoluerent; non tamen possent efficere, vt inualide absoluerent penitentem benè dispositum. Ita Cöminck, & adde Nugnum *in 3. part. qual. 8. art. 4. dub. 10*. Cardinalem de Lugo *de Penitent. disp. 9. sect. 3*. & Aucsam *de Sacrament. Penitent. quæst. 16. sect. 3*. vbi affirmat quemlibet Sacerdotem, quamuis non deputatum ad audiendas confessiones, esse idoneum ministrum, haberèque sufficientem iurisdictio nem erga quoslibet fideles circa materiam liberam confessionis, id est, peccata venialia, ac similiter mortalia, aliàs ritè confessa, & absoluta: sed hæc iurisdictio nem habere quoque immediate ab Ecclesia, & non simpliciter de iure diuino.

6. Probatur à posteriori in eo quòd ex de facto Sacerdos excommunicatus vitandus, est ita omnino iurisdictio nem priuatus, vt etiam de peccatis venialibus, & similiter mortalibus aliàs confessis, non solum illicitè, sed etiam inualidè tentaret absoluerè: vt communiter Doctores asserunt, vel supponunt, & ipse etiam Vasquez *tract. de excommunic. dub. 4. num. 3*. Ex quo planè apparet, hæc facultatem & iurisdictio nem pendere ab Ecclesia; posseque iuste auferri. Et à priori: quia dici non potest quilibet Sacerdos habere iurisdictio nem ordinariam ad absoluedum quoslibet fideles ab iis peccatis: iurisdictio enim ordinaria conuenit solum Pastoribus animarum, quibus ex officio earum cura & gubernatio incumbit. Ad summum ergo dici debet habere iurisdictio nem delegatam vtique ab Ecclesia, per vniuersalem concessionem quoad hoc factam omnibus Sacerdotibus. Nec rectè ait Sorus, nulla ad hoc indigere iurisdictio ne. Nec Caiet. recipere eam ab eodem penitente independentè ab Ecclesia. Certè enim hoc ministerium exerceri non potest absque iurisdictio ne: cum etiam super materiam liberam exercetur per modum iudicij. Et hæc iurisdictio non potest ab ipso subditis tribui, qui eam non habent: sed electio solum Sacerdotis frè penitente, iurisdictio vero non nisi à superiore confertur. Sed quia quoad hæc partem, iam ab vniuersali Ecclesia omnibus Sacerdotibus collata est, non potest ab illo inferiori Prælato cuiquam auferri, aut limitari, nisi infligendo, & publice denuntiando excommunicationem, iuxta suas regulas, & similiter suspensionem. Itaque solus Pontifex potest illam auferre.

7. Confirmantur supradicta. Primò ex Concilio Florentino, & Tridentino, solum duplex iurisdictio in Ecclesia agnoscitur scilicet ordinaria & delegata: vt raque autem recipitur ab Ecclesia, prior quidem ex iure, cum tribuitur officium: posterior verò ex superioris commissione. 8. Secundo. Nisi sit questio de nomine, & æquiuocatio in modo loquendi, qui dat alicui potestatem absoluedi, debet censeri dare iurisdictio nem, cum iurisdictio non sit aliud, quàm moralis potestas ius dicendi, & ferendi sententiam, atque Ecclesiæ dat potestatem absoluedi, vt patet ex communi modo loquendi in Bullis Iubilæorum. Imò idem dicendum est; etiam si dicamus Ecclesiam subicere personas, in re enim nihil est aliud, quàm Sacerdoti tribuere moralem potestatem ius dicendi tali personæ.

9. Tertio, Ecclesiæ dicitur restringere potestatem Sacerdotum, interdum eisdem omnem potestatem adimere, quæ plano sensu designant ipsum principium morale, per quod minister constituitur potens ius dicere pendere ab Ecclesia.

10. Quarto, Pastor non Sacerdos potest suum parocia

Sup. hoc supra in Sed Bordonus huius Relol. & in aliis eius not.

Sup. contèro in his septè primis lin. huius §. in tom. 1. tr. 4. Ref. 11. & in alio §. eius not.

Sup. hoc supra in Ref. 11 §. 1. post medium, cursum in vert. de reliquis. & in tom. 1. tr. 4. ex lata doctrina Ref. 10. §. penult. à l. 4.

10 =
JANNE
Omnia
TO. IIII V
E III

paragianum alteri subicere in ordine ad sacramentum Pœnitentiæ; ergo habet in illum iurisdictionem etiam in ordine ad forum pœnitentiæ: hæc tamen non potest dici aliunde habere, quam ab Ecclesiâ; ergo. Prior consequentia probatur, non potest alteri subicere sibi non subiectum, & cum, in quem nullam habet iurisdictionem. Minor verò probatur, quia in casu posito non potest habere iurisdictionem iussu diuino ratione characteris sacerdotalis, cum supponatur illo carere: non potest etiam ostendi ex alio capite quòd eam habeat iure diuino, quòd si talis pastor habeat iurisdictionem iure humano, non est quòd asseramus istam conferri iure diuino.

11. Aduerte ex eo quòd iurisdictioni Sacerdotibus tribuatur ab Ecclesiâ, quæ eam possit linquere, suspendere, auferre, nullum periculum animabus creare, quia Spiritus sanctus, qui regit Ecclesiâ, & Summum Pontificem, nunquam patietur cum omnino subtrahere iurisdictionem huic Sacramento necessariam.

12. Nota tamen hic obiter, quòd Summus Pontifex habet ordinariam iurisdictionem in foro Pœnitentiæ, quoad totam Ecclesiâ, idque iure diuino cum primò est electus. Et ideo potest aliquem delegare pro tota Ecclesiâ, etiam repugnantibus Episcopis & Parochis, cum eius potestas ab his minimè pendeat, & his etiam inuitis non tantum validè, sed etiam licitè eâ uti possit, quando ita iudicat expedire.

13. Confirmatur ab experientia, quæ constat varios auctoritate Pontificum à iurisdictione Episcoporum, vel Parochorum esse exemptos. Possunt etiam Episcopi delegare pro tota Diœcesi, etiam repugnantibus Parochis: hi tamen non possunt repugnante Episcopo, vel Summo Pontifice, quemadmodum nec possunt Episcopi eodem Pontifice repugnante, cum inferiores habeant potestatem delegandi cum subordinatione ad superiores, quibus in suo munere subiiciuntur: vnde est nulla, & irrita delegatio inferioris, facta repugnante superiore, & tali deputationi resistente, & pœconsequens actus ex ea exercitus est inualidus. Et hæc omnia docet etiam Præpositus in 3. part. D. Thomæ, quæst. 7. de ministro sacram. Pœnitentiæ. aub. 3. & 4.

RESOL. XXXVI.

An Pontifex possit delegare facultatem audiendi confessiones in perpetuum, & an priuatiuè quoad Episcopos?

Et an, qui iurisdictionem habent à Pontifice, possint confessiones audire obique terrarum, nulla licentia petita ab Ordinariis locorum, sicut qui delegatam habet ab Episcopo, potest in tota Diœcesi?

Et an, qui delegant iurisdictionem suo arbitrio, possint sine alia causa renouare illam, non solum validè, sed etiam licitè.

Quæritur etiam, à quo videlicet Confessarius Papa accipiat potestatem illum absoluendi. Ex part. 8. tr. 1. Ref. 33.

§. 1. Quoad primum respondeo affirmatiuè, quia in ipso residet suprema potestas communicandi hanc iurisdictionem, tam ordinariam, quam delegatam: ergo potest desinire modum concessionis magis, vel minus permanentis. Præterea ex vltimo certissimo constat hæc potestas, nam priuilegia, in quibus hæc potestas Re-

ligiosis conceditur, perpetua sunt, quamuis illa reuera solum fuerit delegatio quædam. Item similes facultates concessæ a Summis Pontificibus regulariter ita intelliguntur: quia iura, quæ statuant, quòd iurisdictione delegata etiam à Summo Pontifice, si causa non est inchoata, censetur extinguere per mortem concedentis, loquuntur tantum de iurisdictione fori contentiosi, quæ non datur in fauorem ipsius iudicis, nec habet rationem gratiæ, sed tantum iustitiæ. Vnde in negotiis fidei, in fauorem eius concessum est Inquisitoribus, vt iurisdictione eis delegata non cesset per mortem concedentis, etiam ad causas nondum inchoatas, cap. ne aliqui, de hæreticis in 6. Ex quo euidenter concluditur non deesse Summo Pontifici potestatem ad delegandam suam iurisdictionem perpetuam ante, vel post causam inchoatam, prout expedite censuerit, neque hoc determinari ex solo iure naturæ, vel diuino, sed ex Ecclesiastico, & ex voluntate ipsorum Pontificum. Quoad forum autem pœnitentiæ non inuenimus aliquid circa hoc Pontificio iure dispositum, & alioqui hoc magis est forum gratiæ, quam iustitiæ: & delegatio iurisdictionis in hoc foro habet rationem gratiæ, & fauoris tam respectu eius, cui delegatur, quam respectu pœnitentium, propter quos delegatur: ergo duratio huius iurisdictionis non est mensuranda per delegationem fori contentiosi, sed per regulam gratiæ, & fauoris, de quibus est regula iuris non expirare per mortem concedentis, cap. si super gratia, de officio deleg. in 6. & cap. si cui, de præbendis in 6. Sic ergo certum, in Pontifice esse hanc potestatem, & frequenter illà uti: & probabilius nobis sit; & concessiones eius quoad hanc partem, ita esse regulariter intelligenda, nisi vel ex eorum verbis aliud aperte constet, vel in aliquo particulari casu, aut munere, vltus ipse declarat aliam esse Pontificum mentem.

2. Sed difficultas est, an potestas delegandi iurisdictionem perpetuam reseat priuatiuè in Summo Pontifice, ita vt non competat Episcopis. Et negatiuam sententiam tenet Nauarrus in cap. placuit, de pœnitentiâ, distict. 6. numer. 161. Quia delegatio huius iurisdictionis non est pensanda per regulas iustitiæ, vt sic dicam, sed gratiæ; regula autem gratiæ est, vt non expirat per mortem concedentis, vt in superiori puncto allegatum est. Et hanc sententiam satis probabilem existimat Suarez in 3. part. tom. 4. disputat. 26. sect. 3. numer. 9.

3. Verùm contra ipsum tenet nouissimè Amicus in cursu Theolog. tom. 8. disput. 15. sect. 2. n. 49. vbi sic ait. Deducitur secundò, hanc iurisdictionem à Pontifice delegari posse in perpetuum, non autem à reliquis inferioribus Prælatibus, nisi ipsis viuentibus: quia in solo Pontifice residet ius vniuersale, non solum quoad personas, quibus delegatur; sed etiam quoad modum, quo ipsa iurisdictione delegatur, vt constat ex priuilegiis concessis Religiosis. Est contra Suarez disput. citata, sect. 3. qui docet non solum à Summo Pontifice, sed etiam ab Episcopo, hanc facultatem absoluedi, in hoc foro pœnitentiæ delegari posse in perpetuum. Ita Amicus, cuius sententiam probabiliorem ego existimo, stando in rigore iuris: sed sententiam P. Suarez non audeo tanquam improbabilem damnare; quia hoc non videtur excedere Episcoporum potestatem: vnde cum aliàs hoc non sit eis prohibitum aliquo iure, integrum ius habent ad concedendam iurisdictionem hoc modo duraturam si voluerint. Neque in hoc aliquid facient, quod de-

rogat